

Apostelen met de Kerk van Jeruzalem, die weten orgaan van den Heiligen Geest te zijn, en die daarom schrijven kunnen: „Het heeft ons en *den Heiligen Geest* goedgeacht,” en die nu hun gezag wel waarlijk als een afdoende beslissing bij de andere Kerken gelden doen. Ze *verzoeken* niet, maar ze verklaren „dat het hun goed gedacht heeft.”

§ 48. *Het uni-corporeel karakter der Kerk.*

Met deze duidelijk omschreven feiten voor oogen, ziet men hoe zwak de voorstelling staat, die uit Genève de wereld inging, alsof in dit Convent te Jeruzalem de gebiedende grondslag voor het Synodale instituut werd gelegd. Van wat sinds Calvijn als Synode geldt, was in dit Convent geen enkele grondtrek te ontwaren. Iets waarop hier gewezen moest worden, niet om de beteekenis van het Synodale stelsel te verzwakken, maar om te doen uitkomen dat het *op een ander fundament* rusten moet, dan het antwoord op Antiochië's vraag uitwijst. In zooverre nu niet kan gezegd, dat 't zij de Christus zelf, 't zij het Apostolaat, 't zij de Nieuw-Testamentische historie eenige scherp geteekende aanwijzing geeft voor de in-elkaarzetting van het geheel der Kerken als instituten, geraakte men uiteraard bij zijn breuke met de Pauselijke hiërarchie in zekere verlegenheid. De hiërarchie was er, noodgedwongen, voorheen dan toch in geslaagd zekere eenheid tot stand te brengen, en deze eenheid had de ongunst der tijden doorstaan. Brak men nu met Rome, dan was vanzelf de uiterst moeilijke vraag niet te ontwijken, hoe bij wegvalling van de hiërarchie, een andere band, die alle Kerken saam kon binden, in haar plaats kon treden. Daar nu het Nieuwe Testament voor dit vraagstuk geen gereede oplossing bood, en het deze meer aan de natuurlijke werking der geestelijke factoren overliet, was het geheel natuurlijk, dat men van Calvijn's zijde begon met zich meer opzettelijk op het Oude Testament te beroepen. Daar toch vond men een eenheid van de geloovigen, die tenslotte deels sacramenteel, deels politiek-monarchaal tot stand was gekomen. En hieruit nu is het te verklaren, dat Calvijn en zijn volgelingen er toe neigden om zich al te eenzijdig op het Oude Testament te beroepen. In het Oude Testament toch vond men eenerzijds de geestelijke leiders en voorgangers, maar ook anderzijds en in verband met deze geestelijke